

HEGEDŰS ANDRÁSNE

Szeged

Összeállítás anyák napjára

Felirat:

És ma, anyák napján,
mint a mag a földet,
életadó anyám,
virággal köszöntlek.

(Lányok és fiúk – külön-külön csoportban – magasba emelt karral, meghajlított virágzó ágat fogva, énekelve jönnek be a színpadra, keresztezik egymást, félkörben megállnak és tovább énekelnek.)

Már megjöttünk ez helyre,
anyánk köszöntésére.
Anyám, légy reménységben,
köszöntlek egészségedben.

Amennyi a zöld fűszál,
égen ahány csillag jár,
májusban a szép virág:
annyi áldás szálljon rád.

(Köszöntő anyák napjára – magyar népköltés.)

Leány:

Édesanyám,
virágosat álmodtam,
napraforgó-
virág voltam álomban,

édesanyám,
te meg fényes nap voltál,
napkeltétől
napnyugtáig ragyogtál.

(Ágb István: Virágosat álmodtam)

Fiú:

Kedves édesanyák, nagymamák!
Az év legszebb ünnepére, anyák napjára gyűltünk össze. Kérjük, hallgassák meg szeretettel köszöntő műsorunkat!

Leány:

(Kívétített diakép: Fényes Adolf – Fiatal anya.)

Azt kérdezed tőlem,
hogyan vártalak?
Mint az éjszakára
fölvirrad a nap,
mint a délutánra
jő az alkonyat,
mint ha szellő jelzi
a fürgeteget –
ezer pici jelből
tudtam jöttödöt.
Mint a fény az árnyat,
záport a virág,
mint patak a medrét,
madarat az ág,

Mint tavaszi reggel
a nap sugarát,
fagyos téli este
jégcsap csillagát,
mint az alma ízét,
tejet, kenyeret –
pedig nem is láttalak még,
úgy ismertelek.

mint sóhajos nyári éjjel
a fák az eget –
mindenkinél jobban téged
így szerettelek.

(Beney Zsuzsa: Anya dúdolja)

Leány:

Takaród hadd igazítsam,
puha párnád kisimítsam,
legyen álmod kerek erdő,
madaras rét, bokor-ernyő.

(Weöres Sándor: *Legyen álmod...*)

Leány:

Szunnyadj, kisbaba,
őriz halk szoba,
zsongó éjszaka,
csillagfény.

Hold jár egymaga,
rád hull fátyola,
álmodj, kisbaba,
tündérkém.

Nagy a menny ablaka,
süt a hold éjszaka,
letekint egymaga:
Alugyál, kisbaba!

(Weöres Sándor: *Szunnyadj, kisbaba*)

Édesanyám rózsá – horvát dal (közös ének – a virágzó ágakat a dal ütemére jobbra-balra hajlítják a gyerekek).

Fiú:

Mikor kicsi voltam,
ki vigyázott reám?
Patyolat pólyába
Te takartál anyám!
Te tanítottál meg
a legelső szóra,
óvtál minden rossztól,
tanígtattál jóra.
Szerettél, neveltél,
fáradottál értem.
Mikor beteg voltam,
virrasztottál ébren.
Lázás homlokomat
kezed hűsítette,
de amikor fáztam
zimankós hidegbe,
két meleg tenyered
védett, melegített,
ha te simogattál,
nem is volt már hideg.

Leány:

Mindig erős voltál,
én mindig a gyenge,
ha csak ruhád szélit
fogtam a kezembe
erős lettem én is.
Így múltak az évek.
Gyöngye gyerekkori
gyönyörű emlékek.
És most anyák napján
mit adhatnék Neked,
két fáradt kezédért
szóval köszönetet?
Úgy érzem, hogy most is
kicsi vagyok, gyenge,
ennél szebb, ennél több
nem jut az eszembe.
De az első emlék
mindent elmond talán:
Patyolat pólyába
te takartál anyám!

(Donászy Magda: *Anyák napjára*)

Ringass el, édes, jó anyám – norvég dal (közös ének – a virágzó ágakat a tenyerükön tartva, ringató mozdulatokat végeznek a gyerekek).

(Lányok, fiúk felváltva mondják a versszakokat.)

Almafa, körtefa,
csipkefa, hárs-
este is, reggel is
mind haza
vársz.

Ha közel, ha messze
ahol csak járok,
világok végiből
hozzád
találok.

Hó rebben, vad fagyok
zeng a vihar-
egy gondod: hol vagyok,
nem ér-e
baj?

Árván ha kint állok
tél közepén
tenéked kiáltok,
üzenek
én.

Tűz a nap, forróság,
árnyad terül,
tiednél jobb jószág
sose
kerül.

Nem látom, hol vagyok,
merre az út?
Akinek hold ragyog,
mind haza
jut.

Ébresztöm, altatóm,
ringattató,
tűnt dalod hallgatom,
most lennék
jó.

Kisgyerek, nagygyerek,
ott legyek nálad,
ha bú ér, ha öröm,
csak haza
várlak.

(Mándy Stefánia: *Anyának szóló*)

Piros rózsza, fehér rózsza – dal (Vass-Várkonyi, közös ének – a lányok és fiúk kis kört alkotnak, egymás mellé helyezik az ágakat, mintha csokrot alkotnának).

Fiú:

Tc az ágat
levágtad.
nekem hoztad
zöld ágak.
Idehoztad
énekszóra –
a faluban
tavaszesti
fordulóra.

Én az ágat
elveszem,
száraz fára
rámetszem.
Ha kizöldül
énekszóra –
neked viszem
tavaszesti
fordulóra.

(Kalász Márton: Zöldág)

Buba éneke – dal (Weöres-Kodály, 1. vsz. leányszóoló; 2. vsz. leánykar, 3. vsz. fiúkar).

Mire anyuka felébred – jelenet (Donászy Magda verses jelenete, Móra Ferenc meséjéből).

Füztánc – dal (Weöres-Károlyi-Kodály, versszakonként felváltva éneklük lányok, fiúk, s közben a virágzó ágakkal eljátszák a dal tartalmát).

(Fiúk lányok felváltva mondják a versszakokat.)

Egy fényes kismadár
torkát megnyitotta.
Halljátok, így dalol
a kis madár torka:

Nap támadt az égen
kékellő magasban,
fény suhog az ágon,
tavasz van, tavasz van.

Kicsiny bimbóikat
pólyálgatják a fák,
ringatják, dajkálják,
mint jó édesanyák.

Ti is, mint tavasszal
bimbóikat a fák,
úgy ringatjátok minket,
kedves édesanyák.

A mi életünket
munkálja szívetek,
mint az égen a nap,
a szép kikeletet.

Köszönjük a tavaszt,
mint töletek kaptunk,
ne haragudjatok,
hogya rosszkodtunk.

Egy csokor színes szó,
mint egy csokor virág:
fogadjátok tőlünk,
kedves édesanyák!

(Jankovich Ferenc: Anyák napján)

Zelk Zoltán: Este jó (lemez – Koncz Zsuzsa énekel, a gyerekek leülnek és félkörben elhelyezik maguk előtt a virágzó ágakat).

(Diaképen kivetítve: Szőnyi István – Este, Zsuzsa és Péter.)

Orgona ága – dal (Járdányi-Szőnyi, közös ének, párokba szerveződnek a gyerekek és lassú sétával, a virágzó ágakat kezükben tartva helycsere után kettes oszlopban megállnak).

Leány:

Édes-kedves Nagymamám!
Anyák napja van ma!
Olyan jó, hogy anyukámnak
is van édesanyja.
Reggel, mikor felébredtem
az jutott eszembe,
anyák napján legyen virág
mind a két kezembe!
Egyik csokrot neked szedtem
odakünn a réten,

Tc is sokat fáradoztál
évek óta értem.
Kimostad a ruháscsámát,
fésülted a hajamat,
jóságodat felsorolni
kevés lenne ez a nap.
Köszönöm, hogy olyan sokat
fáradoztál értem,
és hogy az én jó anyámat
felneveltél nekem.

(Donászy Magda: Nagymamának)

Serkenj fel, kegyes nép – népdal (közös ének – kettes párokban helycserét végeznek a fiúk a lányokkal, nagy kört alkotva is magasban összefogják a virágokat, mintegy csokrot alkotva).

A szereplők mozgatása a virágzó ágakkal tetszés szerint történik.

A külföldi dalok az Európai gyermekdalok I-II. kötetében, a magyar énekek az Ünnepsoroló, az Ének-zene az óvodában című könyvekben, ill. énekeskönyvekben találhatók.

BOROSNÉ KÉZY ZSUZSANNA

Budapest

Egy komplex szakkör munkájáról

Amikor az ember arról vall, mit szeret legjobban a tanári munkában, hosszasan vajúdik, melyiket válassza. Ismét döntenie kell, vegyen-e tollat a kezébe, vagy inkább csak dolgozzék, ha olyan ügyről van szó, melyet évek óta dédelgetett, s végül kísérletnek szánta beindítását. Az írás kényszerét aztán az ébreszti fel, hogy ábrándjait lassan megvalósulni látja a valóságban. Ez az ábránd egy komplex művészetbarát szakkör létrehozása, tematikájának kidolgozása, kipróbálása.

1. Elvi alapállás

A tanári munka (általános és középiskolában egyaránt) lényege: egész általános és szakmai műveltségünkkel hatni a gyerek személyiségének és világméltóságának kialakulására, fejlődésére. Ez is, mint minden tétel, kevés ahhoz, hogy kifejezze a szándékot. De elég ahhoz, hogy meghatározza egy „Művészetbarát” komplex szakkör elvi pedagógiai, közművelődési attitűdjét, túlmutasson a szakmai korlátokon, és az általános összefüggéseinek megértéséhez közelebb vigyen.

Főiskolás korom óta érzem, tudom, hogy valami baj van az általános műveltséggel. Nem sikerül az alapozó iskolában elérni ezt az igen fontos nevelési-oktatási célt. A művelődési hiánynak évek óta már rengeteg okát feltárták, rámutattak arra, hogy probléma van a műveltség anyagának, mennyiségének meghatározásával is. De a hibák oka főként a szemléletben keresendő: amíg a művelődési anyagot (tekintünk el most a mennyiségtől) *oktatási* és nem szemléletformáló, személyiségalkító, világméltóság létrehozó, egész „én”-t meghatározó, alapozó és az összefüggésekre is rámutató rendszernek tekintik, addig ez pedagógusnak és gyereknek egyaránt olyan tananyag lesz, amit „meg kell tanulni”. De ha az általános zenei, irodalmi, képzőművészeti stb. műveltséget létezésünk és tudatunk fontos, egymást kiegészítő részeként fogjuk fel, akkor világos, hogy a „csak” szakmailag művelt ember féllábon biceg, legfeljebb botorkál a „Művészetek Kertje” körül.

Nem a gyereken, a felnőttben kell a hibák forrását keresnünk. A gyerek – néhány ritka esettől eltekintve – nem tehet arról, hogy hiányos műveltséggel, (sőt félalfabétaként) éri meg a felnőtt kort.

De hiába az alapozás? Nem „fog” a gyereken az iskola? Vagy nincs meg az a képessége a gyerekeknek, amire építhetünk? Esetleg a művelődési alap lerakásával van a baj?

Felfoghatjuk így is, úgy is. Kinek melyik oldal tetszik jobban. A tények viszont kegyetlenek, és azt igazolják, hogy egyre szaporodnak a műveletlen vagy fél-